
Mezi nacionálním a regionálním. Ústav Dálného východu FF UK hostil mezinárodní konferenci

Prvním krokem k užší spolupráci a posléze k navázání meziuniverzitní dohody s Ósaka University je dvoudenní konference „Regionalismus a nacionalismus v současném světě,“ kterou včera zahájil Ústav Dálného východu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Spolupořadatelem konference je Institut germánských studií a Institut hudebních věd ósacké univerzity za podpory jejího Mezinárodního výměnného programu multilingválních a multikulturních studií a vědeckovýzkumného centra pro humanitní studia.

„Ósacká univerzita patří mezi nejrenomovanější a nejprestižnější univerzity v Japonsku,“ řekl před zahájením konference Ing. Jan Sýkora, Ph.D., ředitel Ústavu Dálného východu a vedoucí Japonských studií, „zajímavá spolupráce by to byla nejen pro nás japanology, ale i pro celou oblast přírodních věd, ve kterých patří k nejlepším v Japonsku. Málo se také například ví, že jeden z prvních rektorů ósacké univerzity studoval u nás, ještě před válkou, na Univerzitě Karlově na lékařské fakultě.“

Konference má ukázat možnosti další spolupráce mezi oběma univerzitami. Na otázku, proč pořadatelé zvolili téma regionalizmu a nacionalizmu, odpověděl **prof. Kenji Mitani** :

„Původně byla tato akce určena pro mladou badatelskou generaci v Japonsku a v Čechách. Výměna poznatků mezi mladými lidmi je v dnešní době velmi důležitá, protože globalizace, která ve světě převládá, zasahuje také oblasti výzkumu zejména v humanitních vědách. Z tohoto důvodu jsme zorganizovali tento workshop, pravda, nevelký, zato badatelsky velmi intenzivní.“

Jaké jsou hlavní změny ve vnímání střední Evropy japonskou společností?

V Japonsku máme dlouhou tradici evropských studií, ale znalosti a přísun informací o střední Evropě máme zejména v posledních deseti letech, kdy jsme začali s ekonomickými, kulturologickými a politologickými studii střední Evropy včetně dalších odborných oblastí, naše poznání se proto především rozvíjí a rozšiřuje. A v tomto smyslu je pro nás dobrou šancí diskutovat s našimi kolegy zde v Praze.“

[program konference](#)

Pochopit, jak spolu souvisejí jednotlivá témata referátů konference, například japonské mýty tradované ústním podáním, koncept japonské hudby rozepjaté mezi tradicí a modernitou, pražští německy píšící spisovatelé, politické popěvky a bulharská lidová hudba, japonská premiéra opery B. Smetany Prodaná nevěsta a další, usnadní stručný rozhovor s **Ing. Janem Sýkorou, Ph.D.**, ředitelem **Ústavu Dálného východu a vedoucím Japonských studií**: „Jednotlivé otázky se problému regionalizmu a nacionalizmu týkají v rovině humanitních studií. Například jedním z témat je referát o japonských mýtech „Kodžiky,“ jakým způsobem byly tyto mýty využívány a někdy i zneužívány pro vytváření národní identity, které jsou srovnávány například s přemyslovským mýtem a s tím, do jaké míry tento mýtus posloužil jako ideologická základna pro formování českého státu.“

Všeobecně se tvrdí, že hudba je univerzální kategorie překračující bariéry jazyků, přesto jsou v hudební historii známy příklady využívání až zneužívání hudby k nacionalistickým účelům. Jsou na konferenci zastoupena hudební témata právě z tohoto důvodu?

Máme tu i hudební témata, protože konferencí se vlastně snažíme zjistit, co je společného mezi „českou – evropskou“ a „japonskou – neevropskou“ kulturou v rovině vnímání nacionalizmu a regionalizmu. Většinou se proti sobě staví globalismus a regionalismus, ale nám v tomto kontextu připadá daleko logičtější porovnávat spíše regionalismus a jeho ideologickou základnu, což je vlastně nacionalismus.

Jaká je základní metoda, kterou v bádání postupují humanitní vědy?

Je to především otázka komparace, čili základní metoda je komparativní a vychází jednak ze srovnání v oblasti literární vědy, historie, hudební vědy, ale například i z výtvarného umění. Jedna z referujících zde bude hovořit o problematice vzniku a interpretace Muchovy Slovanské epeje, monumentálního cyklu obrazů, který procházel různými fázemi vývoje. Mucha na něm začal pracovat ještě v době Rakouska-Uherska, kdy silný slovanský náboj byl vnímán pozitivně, a dokončoval ho ve 20. letech, kdy se politická situace zásadně změnila a panslovanství už v podstatě odeznívalo. Je tu tedy otázka, jestli i v historii japonské společnosti najdeme takovéto proměny vnímání základních stavebních kamenů nacionalizmu, který potom pomáhal hledat identitu v příslušném regionu ať už je to Japonsko jako země, nebo celá východní Asie.

(Marie Kohoutová)